

บทที่ ๕

การศึกษาคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์

จากบทที่ ๓ ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของคำลงท้ายตามลักษณะทางเสียง ซึ่งทำให้ทราบว่า ลักษณะทางเสียงนั้น สามารถนำมาอธิบายลักษณะโครงสร้างพยางค์ของคำลงท้ายได้ ๑๓ แบบ และจะเห็นได้ว่า คำลงท้ายต่าง ๆ เหล่านั้น อาจมีลักษณะโครงสร้างพยางค์คล้ายคลึงกัน ยิ่งไปกว่านั้น คำลงท้ายที่มีโครงสร้างพยางค์คล้ายคลึงกัน ยังอาจมีความหมายคล้ายคลึงกันด้วย ดังนั้น ก่อนที่จะศึกษาถึงลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่ ผู้วิจัยจะได้จัดกลุ่มคำลงท้ายโดยอาศัยความหมายและโครงสร้างพยางค์ เพื่อประโยชน์ในการใช้อธิบายความสัมพันธ์ทางความหมายของลักษณะทางเสียง และลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้าย การจัดกลุ่มคำลงท้ายโดยอาศัยความคล้ายคลึงทางความหมายและโครงสร้างพยางค์เป็นเกณฑ์นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. คำลงท้ายที่ไม่มีการแปรรูป หมายถึง คำลงท้ายที่มีรูปเดียว คำลงท้ายประเภทนี้ มีทั้งหมด ๑๕ คำ คือ

๑)	/ba ^u l/	[บ๊ะ]	"หวะ"
๒)	/kon ^u l-	[กอน]	"เซียว"
๓)	/kw ^u h/	[เก๊ะ]	"นะ"
๔)	/khap ^u h/	[คับ]	"ครับ"
๕)	/la ^u h/	[ละ]	"แล้วละ"
๖)	/la ^u h/	[ละ]	"นะ"
๗)	/na ^u h/	[นะ]	"แหละ"
๘)	/wa ^u h/	[วะ]	"วะ"
๙)	/pun ^u h-	[ปุ่น]	"แน่ะ"
๑๐)	/nə ^u l f-	[เน่อ]	"นะ"

๑๑)	/kam ^{◌m-} /	[กัม]	"กัม"
๑๒)	/lɔ: ^{◌m-} /	[ลอ]	"ลือ"
๑๓)	/lɔ: ^{◌m-} /	[ลอ]	"โง่งล๊ะ"
๑๔)	/nəw: ^{◌lf-} /	[เนอว]	"นะ"
๑๕)	/wəy ^{◌lf-} /	[เว้ย]	"เว้ย"
๑๖)	/woy ^{◌lf-} /	[โวย]	"โวย"
๑๗)	/caw ^{◌hf-} /	[เจ้า]	"คะ, ค่ะ"
๑๘)	/ba-ya ^{◌l*} /	[บะ-หย๊ะ]	"ต่างหาก"
๑๙)	/wa ^{◌l*} /	[หวะ]	"หรือ"

๒. คำลงท้ายที่มีการแปรรูป หมายถึง กลุ่มคำลงท้ายที่มีความหมายในตัวเองเดียวกัน^๑ และมีลักษณะโครงสร้างพยางค์คล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างในด้านระดับความสูงต่ำของเสียง ความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะของ เส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือทั้งสามเรื่อง โดยจะจัดให้เป็นรูปคำของคำเดียวกัน คำลงท้ายที่มีการแปรรูป จะใช้เครื่องหมาย { } ล้อมรอบ เพื่อแสดงการ เป็นตัวแทนของกลุ่มรูปคำ และใช้เครื่องหมาย / / แสดงการ เป็นรูปคำต่าง ๆ คำลงท้ายประเภทที่มีการแปรรูป มีอยู่ ๑๓ กลุ่ม คือ

๑. { ka }

{ ka } เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑. /ka:^{◌lf-}/ [ก้า] "กระมัง"
๒. /ka:^{◌h-}/ [ก้า] "กระมัง"

^๑ความหมายที่อยู่ในตัวเองเดียวกันนี้ หมายถึง ความหมายรวมที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์

ทั้ง ๕ รูปคำ มีความหมายในการคาดคะเน แต่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับความสูงต่ำของเสียง คือ /ka:^{lf-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก ส่วน /ka:^{h-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ ความแตกต่างกันทางด้านเสียงนี้ ทำให้เกิดความหมายย่อยของแต่ละรูปคำ ซึ่ง จะได้กล่าวถึงต่อไป

๒. { no }

{ no } เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑.	/no: ^{lf-} /	[น้อ]	"นะ"
๒.	/no ^{h-} /	[เน้าะ]	"นะ"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการขอร้อง ชักชวน แต่มีความแตกต่างกัน ๓ แห่งดังต่อไปนี้ ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์จะเห็นได้ว่า /no:^{lf-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว ส่วน /no^{h-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /no:^{lf-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก ส่วน /no^{h-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ

ในแง่ลักษณะเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /no:^{lf-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง ส่วน /no^{h-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง

๓. { le }

{ le } เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑.	/le ^{h-} /	[แหะ]	"สิ"
๒.	/le: ^{lf-} /	[แล]	"สิ"

ทั้งสองรูปคำมีความหมายในการขอร้อง ชักชวน แต่มีความแตกต่างกันใน ๓ แห่งดังต่อไปนี้

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า $/lɛ^{l̥}/$ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น ส่วน $/lɛ:l̥f-/$ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า $/lɛ^{l̥}/$ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ ส่วน $/lɛ:l̥f-/$ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก

ในแง่ลักษณะเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า $/lɛ^{l̥}/$ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ส่วน $/lɛ:l̥f-/$ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง

๔. $\{lɔ\}$

$\{lɔ\}$ เป็นคำลงท้ายที่มี ๔ รูปคำ คือ

๑.	$/lɔ:m-/$	[ลอ]	"นี่นา"
๒.	$/lɔ:l̥f-/$	[ล่อ]	"นี่นา"
๓.	$/lɔ:h-/$	[ล้อ]	"นี่นา"
๔.	$/lɔ^{r̥}/$	[ลอะ]	"นี่นา"

ทั้ง ๔ รูปคำ มีความหมายในการแสดงความขัดแย้ง แต่มีความแตกต่างกันใน ๓ แง่ดังต่อไปนี้

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า $/lɔ:m-/$, $/lɔ:l̥f-/$ และ $/lɔ:h-/$ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว ส่วน $/lɔ^{r̥}/$ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า $/lɔ:m-/$ มีระดับเสียงเป็นเสียงกลางระดับ $/lɔ:l̥f-/$ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก $/lɔ:h-/$ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ และ $/lɔ^{r̥}/$ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า $/lɔ:m-/$, $/lɔ:l̥f-/$ และ $/lɔ:h-/$ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง ส่วน $/lɔ^{r̥}/$ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง

๕. { nia }

{ nia } เป็นคำลงท้ายที่มี ๓ รูปคำ คือ

๑. /nia^{l̥}/ [เหนื่อยะ] "อย่างนั้นะหรือ"
๒. /nia^{h̥}/ [เนื่อยะ] "อย่างนั้นะหรือ"
๓. /nia:^{lf-}/ [เนื่อย] "อย่างนั้นะหรือ"

ทั้ง ๓ รูปคำ มีความหมายในการแสดงความขัดแย้ง แต่มีความแตกต่างกันใน ๓ แง่ ดังต่อไปนี้

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า /nia^{l̥}/ และ /nia^{h̥}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น ส่วน /nia:^{lf-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /nia^{l̥}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ /nia^{h̥}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ ส่วน /nia:^{lf-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /nia^{l̥}/ และ /nia^{h̥}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ส่วน /nia:^{lf-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง

๖. { ?ia }

{ ?ia } เป็นคำลงท้ายที่มี ๓ รูปคำ คือ

๑. /?ia:^{lf-}/ [เอื่อย] "อย่างนั้นะหรือ"
๒. /?ia^{l̥}/ [เอื่อยะ] "อย่างนั้นะหรือ"
๓. /?ia^{h̥}/ [เอื่อยะ] "อย่างนั้นะหรือ"

ทั้ง ๓ รูปคำ มีความหมายในการแสดงความขัดแย้ง แต่มีความแตกต่างกันใน ๓ แง่ คือ

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า /ʔia:^{lf-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว ส่วน /ʔia^{h·}/ และ /ʔia^{l·}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /ʔia:^{lf-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก /ʔia^{l·}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ ส่วน /ʔia^{h·}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /ʔia:^{lf-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง ส่วน /ʔia^{l·}/ และ /ʔia^{h·}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง

๗. { na }

{ na : เป็นคำลงท้ายที่มี ๓ รูปคำ คือ

- ๑. /na:^{m-}/ [นา] "นะ"
- ๒. /na:^{l-}/ [นะ] "นะ"
- ๓. /na:^{h-}/ [หน้า] "นะ"

ทั้ง ๓ รูปคำ มีความหมายในการสั่งหรือตักเตือน แต่มีความแตกต่างกันใน ๓ แง่ดังต่อไปนี้

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า /na:^{m-}/ และ /na:^{h-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว ส่วน /na:^{l-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /na:^{m-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงกลางระดับ ส่วน /na:^{h-}/ และ /na:^{l-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /na:^{m-}/ และ /na:^{h-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง ส่วน /na:^{l-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง

๘. {ka}

{ka} เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑. /ka^{l̥}/ [กะ] "สิ"
๒. /ka:^{l̥}/ [ก่า] "สิ"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการสั่ง แต่มีความแตกต่างกันใน ๒ แง่ คือ

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า /ka^{l̥}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น ส่วน /ka:^{l̥}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /ka^{l̥}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ส่วน /ka:^{l̥}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง

๙. {ʔi}

{ʔi} เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑. /ʔi^{lf̥}/ [อิ̆] "เธอ"
๒. /ʔi^{h̥}/ [อิ̆̃] "เธอ"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการแสดงความขัดแย้ง แต่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /ʔi^{lf̥}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก ส่วน /ʔi^{h̥}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ

๑๐. {ʔa}

{ʔa} เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑. /ʔa^{lf̥}/ [อ๊ะ] "เท่านั้นเอง"
๒. /ʔa^{h̥}/ [อ๊ะ̃] "เท่านั้นเอง"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการแสดงความขัดแย้ง แต่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /ʔa[˥]f/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก ส่วน /ʔa[˥]h/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ

๑๑. { wa }

{ wa } เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑.	/wa [˥] /	[หว่าะ]	"เธอ"
๒.	/wa [˥] h-/	[ว่า]	"เธอ"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการแสดงความขัดแย้ง แต่มีความแตกต่างกันใน ๓ แง่ ดังต่อไปนี้

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า /wa[˥]/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น ส่วน /wa[˥]h-/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว

ในแง่ระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /wa[˥]/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ ส่วน /wa[˥]h-/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /wa[˥]/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ส่วน /wa[˥]h-/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง

๑๒. { tə }

{ tə } เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑.	/tə [˥] h/	[เต๊ะะ]	"เธอ"
๒.	/tə [˥] h-/	[เตื่อ]	"เธอ"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการขอร้อง ชักชวน แต่มีความแตกต่างกันใน ๒ แง่ ดังต่อไปนี้

ในแง่ความสั้นยาวของพยางค์ จะเห็นได้ว่า /tə^{h•}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น ส่วน /tə^{h-}/ เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว

ในแง่การลงท้ายพยางค์ จะเห็นได้ว่า /tə^{h•}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ส่วน /tə^{h-}/ มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง

๑๓. { hey }

{ hey } เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ คือ

๑. /hey^{h-}/ [เฮ้ย] "เฮะ"
๒. /hey^{h•}/ [เฮียะ] "เฮะ"

ทั้ง ๒ รูปคำ มีความหมายในการบอกข้อมูลให้ผู้ฟังรับรู้ แต่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับความสูงต่ำของเสียง จะเห็นได้ว่า /hey^{h-}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ตก ส่วน /hey^{h•}/ มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ

จะเห็นได้ว่า เมื่อนำความหมายและโครงสร้างพยางค์มาพิจารณาแล้ว สามารถจัดคำลงท้ายออกได้เป็น ๓๒ คำ โดยที่ ๑๓ คำเป็นคำลงท้ายที่มีการแปรรูป และอีก ๑๙ คำเป็นคำลงท้ายที่ไม่มีการแปรรูป

การศึกษาคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่ตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้เป็น ๒ ข้อ คือ

๑. เมื่อพิจารณาคำลงท้ายจากลักษณะทางเสียง ๓ ประการ จะแบ่งประเภทของคำลงท้ายออกได้เป็น ๑๓ ประเภทด้วยกัน

๒. คำลงท้ายทั้ง ๑๓ ประเภทนี้ เมื่อนำมาพิจารณาด้านความหมายและโครงสร้างพยางค์แล้ว สามารถแบ่งประเภทออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ

อนึ่ง มีข้อสังเกตข้อหนึ่งเกี่ยวกับระบบเสียงวรรณยุกต์และโครงสร้างของพยางค์ กล่าวคือ คำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่อาจจะมีโครงสร้างพยางค์ที่แตกต่างจากโครงสร้างพยางค์ในคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำลงท้าย คือ

๑. คำลงท้ายอาจมีโครงสร้างพยางค์แบบ CV^{\downarrow} คือ พยางค์ที่มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำระดับ ลักษณะพยางค์เป็นเสียงสั้น และลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ซึ่งไม่ปรากฏในโครงสร้างของพยางค์ในคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำลงท้าย^๑ เพราะในคำอื่น ๆ โครงสร้างพยางค์แบบนี้ จะมีระดับเสียงต่ำขึ้นเท่านั้นที่เกิดขึ้นได้ คำลงท้ายที่มีโครงสร้างพยางค์แบบ CV^{\downarrow} เช่น

/lɛ [↓] /	[แล๊ะ]	"ล"
/ka [↓] /	[ก๊ะ]	"ล"
/wa [↓] /	[หวะ]	"เรอะ"
/ba [↓] /	[บ๊ะ]	"หวะ"

๒. คำลงท้ายอาจมีโครงสร้างพยางค์แบบ $CV^{\downarrow}f$ หรือพยางค์ที่มีระดับเสียงต่ำ-ตก ลักษณะพยางค์เป็นเสียงสั้น และลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง ซึ่งไม่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ของคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำลงท้าย^๒ เพราะในคำอื่น ๆ โครงสร้างพยางค์แบบนี้ จะมีระดับเสียงเสียงสูงเท่านั้นที่เกิดขึ้นได้ คำลงท้ายที่มีโครงสร้างพยางค์แบบ $CV^{\downarrow}f$ เช่น

/ʔi [↓] f/	[อี้]	"หรือ"
/ʔa [↓] f/	[อ๊ะ]	"เท่านั้นเอง"

^๑ในคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำลงท้าย ระดับเสียงต่ำระดับสามารถเกิดได้ในโครงสร้างพยางค์ ๔ แบบ คือ

๑. c(c)vv	เช่น	/pha: ² /	"ผ่า"
๒. c(c)vvn	เช่น	/ba:w ² /	"บ่าว"
๓. c(c)vvs	เช่น	/ha:p ² /	"หาบ"
๔. c(c)vn	เช่น	/tam ² /	"ตำ"

^๒ในคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำลงท้าย ระดับเสียงต่ำ-ตก สามารถเกิดได้ในโครงสร้างพยางค์ ๔ แบบ คือ

๑. c(c)vv	เช่น	/pi: ³ /	"พี"
๒. c(c)vvs	เช่น	/mi:t ³ /	"มีด"
๓. c(c)vvn	เช่น	/ŋa:w ³ /	"โง่ง"
๔. c(c)vn	เช่น	/naŋ ³ /	"นั่ง"

เมื่อได้ศึกษาคำลงท้ายตามลักษณะทางเสียง และได้แบ่งประเภทของคำลงท้ายออกตามลักษณะทางเสียงได้เป็น ๑๓ ประเภท และจัดกลุ่มคำลงท้ายตามความหมายและโครงสร้างพยางค์ออกเป็น ๒ ประเภทแล้ว ในตอนต่อไปผู้วิจัยจะได้ศึกษาคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่ในแง่อรรถศาสตร์ และแบ่งประเภทของคำลงท้ายตามลักษณะทางอรรถศาสตร์ ซึ่งจะช่วยอธิบายความหมายของคำลงท้าย และช่วยให้เห็นลักษณะของการใช้คำลงท้ายได้ชัดเจนมากขึ้น

การศึกษาคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่ในแง่อรรถศาสตร์นี้ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

๕.๑ ลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่

๕.๒ การแบ่งประเภทของคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์

๕.๑ ลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่

ในการที่คำหนึ่ง ๆ จะปรากฏในข้อความนั้น Fillmore^๑ ได้กล่าวไว้ในบทความของเขาว่า จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขหลายประการ เงื่อนไขเหล่านี้เป็นเงื่อนไขที่ช่วยอธิบายความหมายของคำ เงื่อนไขบางข้อเป็นเงื่อนไขทางสังคม และเงื่อนไขบางข้อเป็นเงื่อนไขทางวากยสัมพันธ์ เงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อนำมาพิจารณากับคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่แล้ว จะพบว่าสามารถอธิบายคำลงท้ายในภาษาเชิงใหม่ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ทำให้มองเห็นลักษณะของคำลงท้ายได้ชัดเจน ทำให้เข้าใจการใช้คำลงท้ายว่า มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังอย่างไร เงื่อนไขต่าง ๆ ที่นำมาพิจารณาลักษณะของคำลงท้ายที่ Fillmore กล่าวถึงมีดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ ความเบื้องต้น (Presupposition) เป็นอรรถลักษณะ หมายถึง ความรู้ที่ผู้พูดและผู้ฟังมีความเข้าใจร่วมกัน หรือรับรู้ร่วมกันอยู่ก่อนที่จะมีการกล่าวข้อความออกมา โดย

^๑Charles J. Fillmore. "Types of Lexical Information" Semantics. Danny D. Steinberg and Leon A. Jakobovits, edited. (Cambridge: University Press, 1971), p. 370.

ที่ความรู้จะไม่ปรากฏในข้อความ ความรู้ดังกล่าวนี้แม้จะไม่ปรากฏในข้อความที่กล่าว แต่ก็มีความสำคัญต่อความเข้าใจข้อความที่กล่าวออกมา เพราะหากปราศจากความรู้นี้แล้ว ข้อความที่กล่าวก็จะไม่มีความหมาย เช่นในข้อความที่ว่า เขาเสียใจที่ไม่ใช่คนไทย ความเบื้องต้นที่จะทำให้ประโยคสื่อความหมายได้ก็คือ ความรู้ที่ผู้พูดและผู้ฟังมีร่วมกันว่า เขาต้องไม่ใช่คนไทย มิฉะนั้นเขาจะพูดประโยคนี้ไม่ได้ ความรู้ที่เป็นความเบื้องต้นอาจครอบคลุมทั้งสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดผู้ฟัง และเรื่องภาษา ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะจำกัดการใช้ความเบื้องต้นในเรื่องของภาษาเท่านั้น เช่น การใช้คำลงท้าย "ต่างหาก" ในภาษากรุงเท่นั้นต้องมีความเบื้องต้นว่า ได้มีการพูดอะไรอย่างหนึ่งซึ่งขัดแย้งกับข้อความที่มีคำว่า "ต่างหาก" ปรากฏอยู่

๕.๑.๒ ความบอกข้อมูลใหม่ (Assertion) เป็นอรรถลักษณะ หมายถึง คำลงท้ายที่มีหน้าที่ในการบอกข้อมูลใหม่ โดยที่ไม่มีความหมายอื่นใดร่วมด้วย

๕.๑.๓ รูปประโยค เป็นอรรถลักษณะที่เป็นเงื่อนไขทางวากยสัมพันธ์ หมายถึง การที่คำลงท้ายแต่ละคำนั้นสามารถเกิดในรูปประโยคชนิดใดได้บ้าง

๕.๑.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เป็นอรรถลักษณะที่เป็นเงื่อนไขทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ทางด้านสถานภาพทางสังคม^๑ หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังซึ่งมีส่วนในการเลือกใช้คำลงท้าย

เงื่อนไขทั้ง ๔ ข้อ ซึ่งเป็นอรรถลักษณะของคำลงท้ายนี้ นำมาอธิบายคำลงท้ายแต่ละคำในภาษาเชียงใหม่ได้ ดังรายละเอียดซึ่งแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

^๑คำว่า "สถานภาพทางสังคม" ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะหมายถึงฐานะทางสังคม และควมมีอาวุโส

๑. คลองท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง

๑. { 16 } มี ๔ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความบกพร่อง ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรณศาสตร์
ก. /16 ^{~r} /	pen ³ bw: ² day ⁴ ?aw nay 16 ^{~r} . ฉัน ไม่ ได้ เอา ไป <u>นี่</u>	๑. มีผู้กล่าวขัดความซึ่ง ขัดความับขัดแย้งกับ ขัดความที่ปรากฏใน ประโยค ๒. ขัดความดังกล่าวนั้น ผู้พูดเห็นว่าไม่ถูกต้อง และเป็นการกล่าวหา	-	ปฏิเสธ	-	แสดงความขัดแย้งและผู้พูดต้องการให้เชื่อว่า ขัดความใหม่ที่ปรากฏในประโยคนี้ถูกต้อง และ ต้องการโองกับตนเองจากการกล่าวหา
ข. /16 ^{m-} /	pen ³ bw: ² day ⁴ kln ¹ 16 ^{m-} . ฉัน ไม่ ได้ คน <u>นี่</u>	"	-	"	-	"
ค. /16 ^{lf-} /	pen ³ bw: ² day ⁴ ?u: ⁵ 16 ^{lf-} . ฉัน ไม่ ได้ หู <u>นี่</u>	"	-	"	-	"
ง. /16 ^{h-} /	bw: ² day ⁴ kln ¹ 16 ^{h-} . ไม่ ได้ คน <u>นี่</u>	"	-	"	-	"

คำลงท้าย /lo/ เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๔ รูปคำ ทั้ง ๔ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงความขัดแย้ง แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /lo^{ˈr}/ ระดับเสียงต่ำ-ขึ้น แสดงความประหลาดใจ ลักษณะพยางค์ที่เป็น
เสียงสั้น แสดงความไม่พอใจ และการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงความไม่
สุภาพของผู้พูด

ข. /lo^{ːm}/ ระดับเสียงกลาง แสดงการบอกข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลที่ขัดแย้งกัน
ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูล และการลงท้าย
ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ค. /lo^{ːlf}/ ระดับเสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟัง
เชื่อในข้อความที่พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาวแสดงความเชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูล
และการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ง. /lo^{ːh}/ ระดับเสียงสูงระดับ แสดงความประหลาดใจของผู้พูด ลักษณะพยางค์
ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูล และการลงท้ายพยางค์ด้วยการ
เปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

คำลงท้าย ประเภที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง (ต่อ)

๓. {nla} มี ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเียงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรตศาสตร์
ก. /nla ^h /	nan ¹ -si: ¹ ni: ⁵ ca? ² hi: ⁴ pan ³ kam ¹ way ⁵ <u>nla^h</u> หนังสือ ดี จะ ให้ ฉัน คือ ไว้ <u>อย่างนี้แหละ</u>	๑. ผู้พูดมีความ เียงซึ่งขัดแย้ง กับข้อความในประโยค ๒. ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังเป็นผู้รับผิดชอบ ขอการกระทำ และอาจ แก้ไขการกระทำนั้นได้	-	บอกเล่า	-	แสดงความไม่เห็นด้วย ผู้พูดไม่ต้องการ ปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ
ข. /nla ^u /	nan ¹ -si: ¹ ni: ⁵ ca? ² hi: ⁴ pan ³ kam ¹ way ⁵ <u>nla^u</u> หนังสือ ดี จะ ให้ ฉัน คือ ไว้ <u>อย่างนี้แหละ</u>	"	-	"	-	"
ค. /nla: ^{lf} /	nan ¹ -si: ¹ ni: ⁵ ca? ² hi: ⁴ pan ³ kam ¹ way ⁵ <u>nla:^{lf}</u> หนังสือ ดี จะ ให้ ฉัน คือ ไว้ <u>อย่างนี้แหละ</u>	"	-	"	-	"

คำลงท้าย {nia} เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๓ รูปคำ ทั้ง ๓ รูปคำมีความหมายประเภทเดียวกัน คือ แสดงความขัดแย้ง แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /nia^h-/ ระดับเสียงสูงระดับ แสดงความไม่เห็นด้วยของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงความไม่พอใจ และการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

ข. /nia^l-/ ระดับเสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเชื่อในข้อความที่พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงความไม่พอใจ และการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

ค. /nia:^f-/ ระดับเสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเชื่อในข้อความที่พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นของผู้พูด และการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง (ต่อ)

๓. { ?la } ๓ ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรณศาสตร์
ก. /?la ^h /	ca?² hi:⁴ paŋ³ say² sia⁴ <u>nlá^h</u> จะ ให้ ฉัน ไล่ เสีย <u>อย่างนั้นหรือ</u>	๑. ผู้พูดมีความเคียดชังขัดแย้ง กับข้อความในประโยค ๒. ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังเห็นผู้รับ ผิดขอการกระทำและ อาจแก้ไขการกระทำนั้นได้	-	บอกเล่า	-	แสดงความไม่เห็นด้วย ผู้พูดไม่ต้องการ ปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ
ข. /?la ^l /	ca?² hi:⁴ paŋ³ say² sia⁴ <u>nlá^l</u> จะ ให้ ฉัน ไล่ เสีย <u>อย่างนั้นหรือ</u>	"	-	"	-	"
ค. /nlá:lɸ-/	ca?² hi:⁴ paŋ³ say² sia⁴ <u>nlá:lɸ-</u> จะ ให้ ฉัน ไล่ เสีย <u>อย่างนั้นหรือ</u>	"	-	"	-	"

คำลงท้าย { ?la } เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๓ รูปคำ ทั้ง ๓ รูปคำมีความหมายประเภทเดียวกัน คือ แสดงความขัดแย้ง แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /?ia^h/ ระดับเสียงสูงระดับ แสดงความไม่เห็นด้วยของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงความไม่พอใจ และการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิด เส้นเสียง แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

ข. /?ia^l/ ระดับเสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเชื่อในข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงความไม่พอใจของผู้พูด และการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิด เส้นเสียง แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

ค. /?ia:^{lf}/ ระดับเสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเชื่อในข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นของผู้พูด และการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิด เส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำลงท้าย { nia } และ { ?la } คือ ทั้ง ๒ กลุ่มคำ เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มีความหมายเหมือนกันทุกประการ ทั้งความหมายรวมและความหมายย่อย และยังมีโครงสร้างพยางค์ที่คล้ายคลึงกันด้วย อาจเป็นไปได้ว่า ทั้ง ๒ กลุ่มคำเป็นกลุ่มคำ ๑ เดียวกัน ซึ่งเกิดจากการกลมกลืนเสียงของคำว่า /?i:⁵ -na?⁵/ → { nia } และ { ?la }

ตัวอย่างประโยคที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง (ต่อ)

๘. { ?a } ๗ ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความ เบี่ยงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรณศาสตร์
ก. /?a ^h /	hwəŋ ⁴ sa-mut ¹ ni: ⁵ ml: naŋ-sɔ̃: ¹ nɔ: ⁴ de:w ?a ^h . ห้อง สมุด ปี ๗ หนังสือ ดิฉัน เดี่ยว <u>เท่านั้นเอง</u>	๑. ผู้พูดมีความเชื่อเดิมซึ่งขัดแย้ง กับข้อความที่ปรากฏในประโยค ๒. ผู้พูดเห็นว่าข้อความที่ปรากฏ ในประโยค ๗ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกิดขึ้นต่ำกว่าที่คาดไว้	-	บอกเล่า	สัทสนมกัน	แสดงความประหลาดใจเพราะเกิดความคาด หมายของผู้พูด
ข. /?a ^{lf} /	pay kan ¹ sa:m ¹ khon ?a ^{lf} . ไป กับ สาม คน <u>เท่านั้นเอง</u>	"	-	บอกเล่า	"	แสดงความประหลาดใจเพราะผู้พูดไม่ค่อย แน่ใจในข้อความที่ปรากฏในประโยค

คำลงท้าย { ?ə } เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงความขัดแย้ง แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /?ə^h/ ระดับเสียงสูงระดับ แสดงความประหลาดใจของผู้พูด ลักษณะพยางค์
ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วย
การปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง

ข. /?ə^{lf}/ ระดับเสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเชื่อ
ในข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์เสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความ
นั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จาก
ผู้ฟัง

คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง (ต่อ)

๔. { ๖1 } ๖๓ ๖๑ คำ คือ

รูปคำ	สัทอักษรถิ่น	ความเพี้ยนแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์
ก. /๖1 ^h /	khaw ¹ ca ² pay kap ¹ haw ๖1 ^h . เขา จะ ไป กับ เรา <u>เรื่อ</u>	ผู้พูดมีความเห็นเดิมซึ่งบอกความ ที่ตรงกันข้ามกับข้อความ หรือ เหตุการณ์ที่ปรากฏในประโยค	-	บอกเล่า	สปีทสนมกัน	แสดงความประหลาดใจเพราะผู้พูดไม่เชื่อใน ข้อความที่ปรากฏในประโยค
ข. /๖1 ^h f/	khaw ¹ ca ² pay kap ¹ haw ๖1 ^h f. เขา จะ ไป กับ เรา <u>เรื่อะ</u>	"	-	"	"	แสดงความประหลาดใจเพราะผู้พูดไม่ค่อย แน่ใจในข้อความที่ปรากฏในประโยค

คำลงท้าย { ?I } เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมายประเภทเดียวกัน คือ แสดงความขัดแย้ง แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /?i^h/ เสียงสูงระดับ แสดงความประหลาดใจของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง

ข. /?i^{lf}/ เสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง

คำลงท้ายประโยคที่แสดงความรู้สึกในถ้อยคำ (ต่อ)

๖. { wa } ๗. ๓. วา ๒. ๓. ๕. ๖. ๗.

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเกี่ยวเนื่อง	ความบอก กิริยาใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จาก ลักษณะทางกรรการศาสตร์
ก. /wa ^{h-} /	นาง ¹ liag ³ ni: ⁵ di: wa ^{h-} หญิง เรือง ดี ดี เว้อ	ผู้พูดมีความเสียใจในสิ่งที่บอก ความที่ขัดแย้งกับข้อความ ที่ปรากฏในประโยค	-	บอกแล้ว	สนิทสนมกัน	แสดงความประหลาดใจเพราะผู้พูดไม่เชื่อในข้อความที่ปรากฏในประโยค
ข. /wa ^{h1-} /	นาง ¹ liag ³ ni: ⁵ di: wa ^{h1-} หญิง เรือง ดี ดี เวอะ	"	-	"	สนิทสนมกัน และรัก ใกล้ชิดกัน	แสดงความประหลาดใจเพราะผู้พูดไม่ค่อยแน่ใจในข้อความที่ปรากฏในประโยค

คำลงท้าย {wa} เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงความขัดแย้ง แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /wa^{h-}/ เสียงสูงระดับ แสดงความประหลาดใจของผู้พูด ลักษณะของพยางค์
ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในข้อความเดิมที่ผู้พูดมีอยู่ว่าถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วย
การเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข. /wa^{h+}/ เสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็น
เสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการ
ปิดเส้นเสียง แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

คำกริยาประสมที่ใช้แสดงความหมายในภาษาคำเมือง (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความแปล	ความบอก ชื่อรูปคำใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากสัมพันธภาพการสื่อสาร
ค. /kw ^h /	ʔa-kʰaŋ ¹ kw ^h - ละไร นะ	ผู้พูดตั้งคำถามใจว่า ผู้ฟังได้กล่าวข้อความนั้นจริง ๆ	-	คำถาม	สปีทสมานัน	แสดงความประหลาดใจและตั้งคำถามกับผู้ฟัง กล่าวข้อความนั้นจริงหรือไม่
ด. /kw ^h -/	sia ⁴ -na:w ¹ tua ni: ⁵ ɽə:ŋ ¹ ไฉน ๕ pa:v ¹ kw ^h - เสียงเบา ตา ๕ ลอย ร้อน กว่า เขียว	๑. ผู้พูดมีความแปลกใจสิ่งใด เกี่ยวกับข้อความที่ปรากฏ ในประโยค ๒. ผู้พูดรู้สึกว่าคุณความที่ ปรากฏในประโยคนั้น มีสิ่งใดที่ผิดปกติ เกินกว่าที่คาดไว้	-	บอกเล่า	-	แสดงความประหลาดใจเพราะข้อความใหม่ นั้นเกินความคาดหมาย หรือ คาดไม่ถึง

คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้น	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรณศาสตร์
๘. /ba-ya ^{๖1} /	me: ³ -กั๊ว khon nan ⁵ nan ¹ กวะ: ⁵ khaw ¹ <u>ba-ya^{๖1}</u> . ผู้หญิง คน ยืน เห็น น้อง เขา <u>ต่างหาก</u>	ผู้พูดมีข้อความเดิมซึ่งขัดแย้ง กับข้อความที่ปรากฏใน ประโยค	-	บอกเล่า	-	แสดงความขัดแย้งและผู้พูดต้องการให้เชื่อ ว่าข้อความที่ปรากฏในประโยคนั้นถูกต้อง
๑๐. /wa ^{๖1} /	khaw ¹ wa: ³ khaw ¹ bo: ² pay <u>wa^{๖1}</u> . เขา พูดว่า เขา ไม่ ไป <u>หรอก</u>	๑. ผู้พูดมีข้อความเดิมซึ่ง ขัดแย้งกับข้อความที่ ปรากฏในประโยค ๒. เหตุการณ์หรือการกระทำ ทำในประโยคคิดไป จากถ้อยคำคาดคะเน ของผู้พูด	-	ปฏิเสธ	สปีทสนมกัน	แสดงความประหลาดใจเพราะข้อความที่ ปรากฏในประโยคคิดไปจากการคาดคะเน

๓. คำลงท้ายประโยค (คำแสดงกริยากรรมในกริยารูปกริยา) ของ ร้อง หรือ ล้อ นวอน

๓. { ๓๖ } มี ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความหมายที่คล้อยใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรณศิลป์
๓. /ta ^h /	โถ: ta ^h ... na ¹ na ¹ โถ: ² na: ta:w ⁵ รค <u>เหือ</u> ... โทง โทง ก็ มา แล้ว	๑. ผู้ฟังไม่ยอม ยกมือ ยกเท้า ที่ให้ผู้พูดบอก ๒. ผู้พูดกล่าวซ้ำความขึ้น มาจนกว่า ๑ ครั้ง	-	บอกแล้ว	ผู้ฟังปฏิเสธ ขมวด ทางสังคมสูง กว่าผู้พูด	แสดงการล้อ นวอน ลงท้ายด้วยคำคล้องจอง
๓. /ta ^h /	โถ: ta ^h ... na ¹ na ¹ โถ: ² na: ta:w ⁵ รค <u>เออ</u> ... โทง โทง ก็ มา แล้ว	-	-	บอกแล้ว	๑. สนิทสนมกัน ๒. ผู้พูดโสดาน มาทาง สังคมสูง กว่าผู้ฟัง	แสดงการร้องกริยา โทง โทง ล้อ นวอน ลงท้ายด้วย

คำลงท้าย ไอ เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงการขอร้อง อ้อนวอน แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /ไอ^h-/ เสียงสูงระดับ แสดงความไม่เห็นด้วยของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่
เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูดว่าถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วยการ
เปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข. /ไอ^h-/ เสียงสูงระดับ แสดงความไม่เห็นด้วยของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่
เป็นเสียงสั้น แสดงการเร่งรัดผู้ฟังให้ตัดสินใจเร็วขึ้น การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง
แสดงว่า ผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง

คำลงท้าย ประเภทที่แสดงความหมายในการชักชวน ขอร้อง หรืออ้อนวอน (ต่อ)

๓. { 1๕ } มี ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรณคดี
ก. /1e: ¹ f-/	kln ¹ e: ¹ f- ... de:w yen mot ¹ คน <u>ดี</u> ... เสีย <u>เงิน</u> หมด	๑. ผู้ฟังไม่เคยทำในสิ่งที่ ผู้พูดบอก ๒. ผู้พูดกล่าวขอความนั้น มากกว่า ๑ ครั้ง	-	บอกเล่า	ผู้ฟังมีสถานภาพ ทางสังคมสูง กว่าผู้พูด	แสดงการอ้อนวอน ตะขี้นตะยล
ข. /1e~ ¹ /	kln ¹ e~ ¹ ... de:w yen mot ¹ คน <u>ดี</u> ... เสีย <u>เงิน</u> หมด		-	๑. บอกเล่า ๒. คำสั่ง บอกเล่า	๑. สนิทสนมกัน ๒. ผู้พูดมีสถาน ภาพทาง สังคมสูงกว่า ผู้ฟัง	แสดงการชักชวน ไม่ถึงกับอ้อนวอน ตะขี้นตะยล

การลงท้าย /ε/ เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงการขอร้อง อ้อนวอน แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /lεːlf-/ เสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม
ในสิ่งที่ตนต้องการ ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูดว่า
ถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิด เส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข. /lεːl/ เสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม
ในสิ่งที่ตนต้องการ ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงการเร่งรัดให้ผู้ฟังตัดสินใจเร็วขึ้น การ
ลงท้ายพยางค์ด้วยการปิด เส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง

คำลงท้ายประเภทที่แสดงการชักชวน หรือร้อง ถัดมา (ต่อ)

ก. { กว } ๗ ๓ รูปคำ สัก

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความ เบื้องแรก	ความบอก ขลุ่ยใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์
ก. /kw ¹ lf-/	wan nl: ⁵ kin ¹ khaw ⁴ to:v kan kw ¹ lf- รับนี้ กิน ช้าว ด้วย กิน <u>นะ</u>	-	-	บอกแล้ว	-	แสดงการชักชวน
ข. /kw ¹ h-/	wan nl: ⁵ kin ¹ khaw ⁴ to:v kan kw ¹ h- รับนี้ กิน ช้าว ด้วย กิน <u>นะ</u>	-	-	บอกแล้ว	-	แสดงการชักชวน
ค. /kam ¹ m-/	pa:t ² pa-tu: ¹ kam ¹ m- เฟ็ด ประตุ <u>สิ</u>	-	-	บอกแล้ว	-	แสดงการขอร้อง

คำลงท้าย {kw} เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงการชักชวน ขอร้อง อ้อนวอน ซึ่งมีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน
คือ

ก. /kw^h/ เสียงสูงระดับเงินช้อยกเว้นที่ไม่ได้ใช้ในการแสดงความประหลาด
ของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้น
สำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จาก
ผู้ฟัง

ข. /kw^{lf}/ เสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม
ข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูดว่า
ถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ค. คำลงท้าย: ระ เหนือแสดงการสั่ง หรือชักชวน

ข. { ka } มี ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้น	ความแตกต่าง ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรมาศาสตร์
ก. /ka ⁴¹ /	te:w ma: fa:ŋ phe: ⁵ ka ⁴¹ เดิน มา ทาง ที่ ลี	ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังน่าจะรู้ ข้อความที่กล่าวใน ประโยคนั้นแล้ว	-	คำสั่งบอกเล่า	ผู้พูดมีโอกาสมากกว่าผู้ฟัง หรือ ใกล้เคียงกัน	แสดงการสั่ง
ข. /ka: ¹⁻ /	te:w ma: fa:ŋ phe: ⁵ ka: ¹⁻ เดิน มา ทาง ที่ ลี	"	-	คำสั่งบอกเล่า	"	แสดงการสั่ง

คำลงท้าย {ka} เป็นคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมายประเภทเดียวกัน คือ แสดงการสั่งหรือการตักเตือน แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /ka¹¹/ เสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตามข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง

ข. /ka¹⁻/ เสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตามข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูดว่าถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดยังต้องการที่จะกล่าวข้อความเพิ่มเติมจากข้อความที่ปรากฏในประโยค

คำลงท้ายประเภทที่แสดงการสั่ง หรือตักเตือน (ต่อ)

๒. { กล } มี ๓ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้น	ความบอก ขอมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรคศาสตร์
ก. /na ^{m-} /	๑. kam ¹ dl: dl: <u>na^{m-}</u> ก็ก ตี ตี <u>นะ</u>	-	-	คำสั่งบอกเล่า	๑. ผู้พูด มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง	๑. แสดงการสั่งอย่างก่อน ๒. แสดงการตักเตือนหรือปราม
	๒. ca ² pay ma: nuŋ ¹ <u>na^{m-}</u> ยกมา รุ่ง <u>นะ</u>	-	-	คำสั่งปฏิเสธ	๒. สนิทสนมกัน	
ข. /na ^{u-} /	๑. pe:ŋ ¹ cay ¹ dl: dl: <u>na^{u-}</u> ทำใจ ตี ตี <u>นะ</u>	-	-	คำสั่งบอกเล่า	"	๑. แสดงการสั่งอย่างก่อน ๒. แสดงการตักเตือน
	๒. bo: ² ?aw <u>na^{u-}</u> ไม่เอา <u>นะ</u>	-	-	คำสั่งปฏิเสธ	"	
ค. /na ^{l-} /	๑. pe:ŋ ¹ cay dl: dl: <u>na^{l-}</u> ทำใจ ตี ตี <u>นะ</u>	ผู้พูดเคยกล่าวขอความนี้มาแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง	-	คำสั่งบอกเล่า	"	๑. แสดงการสั่งอย่างก่อน ๒. แสดงการตักเตือน
	๒. bo: ² ?aw <u>na^{l-}</u> ไม่เอา <u>นะ</u>			คำสั่งปฏิเสธ	"	

คำลงท้าย {na} เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๓ รูปคำ ทั้ง ๓ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงการสั่งหรือการตักเตือน แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /na:^{m-}/ เสียงกลางระดับใช้ในการบอกข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการสั่ง
ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูดว่าถูกต้อง การลงท้าย
พยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข. /na:^{l-}/ เสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม
ในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่า
ข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้ง
ใด ๆ จากผู้ฟัง

ค. /na:^{h-}/ เสียงต่ำระดับ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม
ในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูดว่า
ถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

คำอ่านท้ายประเภทที่แสดงการสั่ง หรือสั่งเสีย (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความเรียง ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์
๓. /lo:m-/	pay pho: ² lo:m- ... phay ¹ ma ไป ธุ ธิ ... ไคร มา	-	-	คำสั่งบอกเล่า	ผู้พูดมีสถานภาพทาง สังคมสูงกว่าผู้ฟัง	แสดงการสั่ง
๔. /no:lif-/	๑. la-wan nu: khop ¹ no:lif- ระวัง ง ักด ณะ ๒. ca? ² pay ma: yi:n tl: ³ nl: no:lif- อย่า มา ธิว ี่ นี่ ณะ	-	-	๑. คำสั่งบอกเล่า ๒. คำสั่งปฏิเสธ	" "	แสดงการสั่งอย่างอ่อน
๕. /naw ^v lif-/	๑. kam ¹ dl: dl: naw ^v lif- ถือ ตี ตี ณะ ๒. ca? ² pay len ⁴ fi:n len ⁴ fay naw ^v lif- อย่า เล่น ธิว เล่น ไท ณะ	-	-	๑. คำสั่งบอกเล่า ๒. คำสั่งปฏิเสธ	สนิทสนมกัน	แสดงการสั่ง

๔. คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในาราคาคะ เเน

๑. { ka } มี ๒ รูปคำ คือ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้นแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรตศาสตร์
n. /ka:h-/	๑. khaw ¹ bo: ² dav ⁴ hap ⁵ cot ¹ -ma:y ¹ tla ³ <u>ka:h-</u> เขา ฝั่งไม้ ได้ จับ จดหมาย <u>กระมัง</u>	-	-	๑. ผู้ปฏิเสธ	-	แสดงการคาดคะ เเน
	๒. cot ¹ -ma:y ¹ pay th ¹ ŋ ¹ le:w <u>ka:h-</u> จดหมาย ไป ถึง แล้ว <u>กระมัง</u>	-	-	๒. บอกเล่า	-	

คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการคาดคะเน (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้น	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรณศาสตร์
ข. /ka:lɸ-/	๑. khaw ¹ ho: ² day ⁴ hap ⁵ cot ¹ -ma:y ¹ tia ³ ka:lɸ- เขา ยังไม่ ได้ รับ จดหมาย <u>กระมัง</u>	-	-	๑. เพืุ่ เสธ	-	แสดงการคาดคะเน
	๒. cot ¹ -ma:y ¹ pav ¹ thiŋ ¹ le:w ⁵ ka:lɸ- จดหมาย ไป ถึง แล้ว <u>กระมัง</u>	-	-	๒. บอกเล่า		

การลงท้าย {ka} เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมาย
ประเภทเดียวกัน คือ แสดงการคาดคะเน แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /ka:^h-/ เสียงสูงระดับ แสดงการคาดคะเนของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็น
เสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในข้อมูลของผู้พูดว่าถูกต้อง การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิด เส้น
เสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข. /ka:^{lf}-/ เสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเชื่อใน
ข้อความที่ตนพูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความเชื่อมั่นในข้อมูลของตนว่าถูกต้อง
การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิด เส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

๕. คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการบอกข้อมูล

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้น	ความบอกข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์
๑. /la ^h /	chut ⁵ ni: ⁵ na:m ⁵ <u>la^h</u> พูด ที่ สมัย <u>แล้วละ</u>	-	บอกข้อมูลใหม่	บอกเล่า, ปฏิเสธ	-	บอก ข้อมูลที่แสดงการสิ้นสุดสภาพของเหตุการณ์หรือการกระทำ
๒. /la ^h /	๑. pay <u>la^h</u> ไป <u>นะ</u>	-	"	บอกเล่า	-	บอกข้อมูลใหม่
	๒. ho: ² pay <u>la^h</u> ไม่ ไป <u>นะ</u>	-	"	ปฏิเสธ	-	"
๓. /na ^h /	khaw ¹ pen ¹ khon ca? ² -?an ⁵ <u>na^h</u> เขา เป็น คน อย่างนั้น <u>แหละ</u>	ผู้พูดและผู้ฟังรู้จักบุคคลหรือสิ่งที่กำลังกล่าวถึงในประโยค	"	บอกเล่า	-	บอก ข้อมูลซึ่งผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังเชื่อ เช่นนั้น

คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการบอกข้อมูล (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเบื้องต้น	ความบอกข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์
ค. /pun ^{h-} /	กว:ก ⁵ pan ³ ml: tuk-ka-ta ¹ ha: ⁵ hok ¹ tua ¹ <u>pun^{h-}</u> น้อง ฉัน ฝึ ซึกตา หัว ทก ตัว <u>แน่ะ</u>	-	บอกข้อมูลใหม่	บอกเล่า	-	บอกข้อมูลเชิงใ้ก้อวด

คำกริยาที่ใช้แสดงความหมายในการบอกข้อมูล (ต่อ)

๔. { hay } ๕๓ รูปคำ สก

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความเรียง ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรตุศาสตร์
น. /hay ^{lf-} /	sia ⁴ tua ¹ ni: ⁵ na:m hay ^{lf-} เสียดวดีสวย <u>แะ</u>	-	บอกข้อมูลใหม่	บอกเล่า	สัทสนมกัน	บอกข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความหมายในทางบวก หรือแสดงความพอใจของผู้พูด
ข. /hay ^{h-} /	๑. sia ⁴ tua ¹ ni: ⁵ ho: ² na:m hay ^{h-} เสียดวดีไม่สวย <u>แะ</u>	-	"	ปฏิเสธ	"	บอกข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงความหมายในทางลบ หรือแสดงความไม่พอใจของผู้พูด
	๒. ka:y ³ la? ⁵ hay ^{h-} แก่แล้ว <u>แะ</u>	-	"	บอกเล่า	"	"
๖. /lo: ^{m-} /	pa:k ² -ka: ¹ wa:n yu: ² bon to? ⁵ han ⁴ lo: ^{m-} พากวาว คน บบ โต๊ะ ฟัน <u>โง๊ะ</u>	ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังน่าจะรู้ข้อความ ที่ปรากฏในประโยคนั้นแล้ว แต่อาจลืมหรือฟังไม่ชัด	"	บอกเล่า	-	บอกข้อมูลให้ผู้ฟังรับรู้

คำลงท้าย {həy} เป็นกลุ่มคำลงท้ายที่มี ๒ รูปคำ ทั้ง ๒ รูปคำมีความหมายประเภทเดียวกัน คือ บอกข้อมูลใหม่ แต่มีลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกัน คือ

ก. /həy^{˥f-}/ เสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเชื่อในข้อความที่ตนกล่าว ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความนั้นสำคัญ การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง แสดงความสุภาพของผู้พูด

ข. /həy^{˥h-}/ เสียงสูงระดับ แสดงความไม่เห็นด้วยที่จะกระทำอาการอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงความไม่พอใจของผู้พูด การลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียงช่วยทำให้ /həy^{˥h-}/ ซึ่งเป็นพยางค์เสียงสูงและเสียงสั้นมีความสุภาพขึ้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำลงท้ายประเภทที่ใช้ในการบอกข้อมูลใหม่ คือ คำลงท้ายประเภทนี้ ที่มีระดับเสียงเป็นเสียงสูงระดับ จะเป็นคำยกเว้นที่ระดับเสียงไม่แสดงความหมายเฉพาะเหมือนคำลงท้ายประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ ถึงแม้ระดับเสียงจะเป็นเสียงสูงระดับ แต่ไม่มีความหมายในการแสดงความประหลาดใจของผู้พูด แต่นำมาใช้ในการบอกข้อมูล คำลงท้ายที่เป็นคำยกเว้น มี ๔ รูปคำ คือ

๑. /la ^{˥h·} /	[ละ]	"แล้วละ"
๒. /la ^{˥h·} /	[ละ]	"นะ"
๓. /na ^{˥h·} /	[นะ]	"แหละ"
๔. /pun ^{˥h-} /	[ปุ่น]	"แน่ะ"

๖. คำลงท้ายที่แสดงความหมายเกี่ยวกับความสุภาพ

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความถี่ครั้งแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางวรรณศาสตร์
๑. /woy [˥] lf-/	๑. day ⁴ ǵiŋ la? ⁵ woy [˥] lf- ได้ คน แล้ว <u>โว้ย</u> ๒. yan ho: ² hɿw ¹ woy [˥] lf- ยัง ไม่ ทว <u>โว้ย</u> ๓. tha:m ¹ ǵi la? ⁵ -naŋ ¹ woy [˥] lf- ตาม ทำไม <u>โว้ย</u> ๔. naɿ day ⁴ la? ⁵ woy [˥] lf- ไป ได้ แล้ว <u>โว้ย</u>	-	-	๑. บอกเล่า ๒. ปฏิเสธ ๓. คำถาม ๔. คำสั่ง บอกเล่า	๑. สนิทสนม รักใคร่เสียสละ ๒. ผู้พูดมีสถานะ ภาพทางสังคม สูงกว่า ผู้ฟัง	แสดงความไม่สุภาพ

คำลงท้ายที่แสดงความหมายที่เกี่ยวข้องกับความสุภาพ (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางครุศาสตร์
ln. way ^{-lf-} /	๑. day ⁴ ักln la? ⁵ way ^{-lf-} ได้ คน แล้ว <u>เวย์</u>	-	-	๑. บอกแล้ว	๑. สนิทสนม รักใคร่เสียกัน	แสดงความไม่สุภาพ
	๒. valq hɔ: ² ักlw ¹ way ^{-lf-} ถึง ไม่ ทว <u>เวย์</u>			๒. ปฏิเสธ	๒. ผู้พูดมีสถานะ ภาพทางสังคม สูงกว่า	
	๓. tha:m ¹ ักla? ⁵ -naq ¹ way ^{-lf-} ถาม ทำไม <u>เวย์</u>			๓. คำถาม	ผู้ฟัง	
	๔. pay day ⁴ la? ⁵ way ^{-lf-} ไป ได้ แล้ว <u>เวย์</u>			๔. คำสั่ง บอกแล้ว		

คำลงท้ายที่แสดงความหมายที่เกี่ยวข้องกับความสุภาพ (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางกรรตุศาสตร์
ก. /ba ^{๖1} /	๑. day ⁴ tɕɿn laʔ ⁵ ba ^{๖1} . ได้ ฝน แล้ว <u>หว่า</u> ๒. yɑŋ bo: ² hɿw ¹ ba ^{๖1} . ยิง ไม้ กว <u>หว่า</u> ๓. tha:m ¹ tɕɿaʔ ⁵ -tɕiŋ ¹ ba ^{๖1} . ถาม ทำไม <u>หว่า</u> ๔. pay day ⁴ laʔ ⁵ ba ^{๖1} . ไป ได้ แล้ว <u>หว่า</u>	-	-	๑. บอกเล่า ๒. ปฏิเสธ ๓. คำถาม ๔. คำสั่ง บอกเล่า	๑. สนิทสนมกับ ภัยใกล้เสียกัน ๒. ผู้พูดมีสถานะ ภาพทางสังคม สูงกว่าผู้ฟัง	แสดงความไม่สุภาพ

ตัวอย่างที่แสดงความหมายที่ได้เกี่ยวกับความสุภาพ (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเรียงแรก	ความบอก ข้อนุมัติใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จาก 5 คณะทางวรรณคดี
ข. /wa ^{uh} /	๑. day ⁴ ติln la ⁵ wa ^{uh} ได้ คน แล้ว วะ ๒. yan bo: ² hlv ¹ wa ^{uh} ยัง ไม่ ทว วะ ๓. tla:m ¹ ติla ⁵ -nag ¹ wa ^{uh} ตาม ทำไม วะ ๔. pay day ⁴ la ⁵ wa ^{uh} ไป ได้ แล้ว วะ	-	-	๑. บอกเล่า ๒. ใช้เสอ ๓. คำถาม ๔. คำสั่ง บอกเล่า	๑. สนิทสนมกัน วยใจเสียกัน ๒. ผู้พูดมีสถานะ ภาพทางสังคม สูงกว่าผู้ฟัง	แสดงความไม่สุภาพ

ตัวอย่างที่แสดงความหมายที่เกี่ยวกับความสุขภาพ (ต่อ)

รูปคำ	ตัวอย่างประโยค	ความเียงแรก	ความบอก ข้อมูลใหม่	รูปประโยค	ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง	ความหมายที่ได้จากลักษณะทางควาสนาสนา
๔. /khap ^{wh-} /	๑. pay ka:t ² ka: <u>khap</u> ^{wh-} ไป ตลาด <u>หรีก</u> <u>ครับ</u> ๒. pay ka:t ² <u>khap</u> ^{wh-} ไป ตลาด <u>ครับ</u> ๓. ho: ² pay <u>khap</u> ^{wh-} ไม่ ไป <u>ครับ</u>	-	-	๑. คำถาม ๒. บอกเล่า ๓. ปฏิเสธ	๑. ผู้ฟัง มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้พูด ๒. ผู้พูดและผู้ฟัง มีสถานภาพทางสังคม เท่ากันแต่ไม่สนิทสนมกัน	๑. แสดงความสุขภาพ ๒. ผู้พูด เป็นชาย
๖. /caw ^{whf-} /	๑. pay ka:t ² ka: <u>caw</u> ^{whf-} ไป ตลาด <u>หรีก</u> <u>คะ</u> ๒. pay ma: le:w ⁵ <u>caw</u> ^{whf-} ไป มา แล้ว <u>คะ</u> ๓. ho: ² pay <u>caw</u> ^{whf-} ไม่ ไป <u>คะ</u>	-	-	"	"	๑. แสดงความสุขภาพ ๒. ผู้พูด เป็นหญิง

๕.๒ การแบ่งประเภทของคำลงท้ายในภาษาไทยเชิงใหม่ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์

การศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาไทยเชิงใหม่ข้อ ๕.๑ นั้น ช่วยให้สามารถนำมาแบ่งประเภทของคำลงท้ายได้เป็น ๖ ประเภท โดยอาศัยความหมายของคำลงท้ายที่ได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการขัดแย้ง คำลงท้ายประเภทนี้

มี ๒๐ รูปคำ คือ

๑.	/lɔ̌˥˥/	"นี่นะ"
๒.	/lɔ̌˥˥m˥˥/	"นี่นา"
๓.	/lɔ̌˥˥lf˥˥/	"นี่นา"
๔.	/lɔ̌˥˥h˥˥/	"นี่น้ำ"
๕.	/nia˥˥h˥˥/	"อย่างนั้นะหรือ"
๖.	/nia˥˥l˥˥/	"อย่างนั้นะหรือ"
๗.	/nia˥˥lf˥˥/	"อย่างนั้นะหรือ"
๘.	/ʔia˥˥h˥˥/	"อย่างนั้นะหรือ"
๙.	/ʔia˥˥lf˥˥/	"อย่างนั้นะหรือ"
๑๐.	/ʔia˥˥l˥˥/	"อย่างนั้นะหรือ"
๑๑.	/ʔa˥˥h˥˥/	"เท่านั้นเอง"
๑๒.	/ʔa˥˥lf˥˥/	"เท่านั้นเอง"
๑๓.	/ʔi˥˥h˥˥/	"เรื้อ"
๑๔.	/ʔi˥˥lf˥˥/	"เรื้อะ"
๑๕.	/wa˥˥h˥˥/	"เรื้อ"
๑๖.	/wa˥˥l˥˥/	"เรื้อะ"
๑๗.	/kɔ̌˥˥h˥˥/	"นะ"
๑๘.	/kɔ̌˥˥l˥˥/	"เซียว"
๑๙.	/ba-ya˥˥l˥˥/	"ต่างหาก"
๒๐.	/wa˥˥l˥˥/	"ทรอก"

๔.๒.๒ คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการชักชวนขอร้อง หรืออ่อนน้อม

คำลงท้ายประเภทนี้มี ๗ รูปคำ คือ

๑.	/tə: ^h -/	"เทื่อ"
๒.	/tə ^h ·/	"เถอะ"
๓.	/lɛ: ^l f-/	"ฮู้"
๔.	/lɛ ^l ·/	"ลี"
๕.	/nə ^h ·/	"นะ"
๖.	/nə: ^l f-/	"นะ"
๗.	/kam ^m -/	"ที"

๕.๒.๓ คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการสั่ง หรือตักเตือน คำลงท้าย

ประเภทนี้มี ๘ รูปคำ คือ

๑.	/ka ^l ·/	"คี"
๒.	/ka: ^l -/	"ฮู้"
๓.	/lə: ^m -/	"ลี"
๔.	/nə: ^l f-/	"นะ"
๕.	/nəw ^l f-/	"นะ"
๖.	/na: ^m -/	"นะ"
๗.	/na ^l ·/	"นะ"
๘.	/na: ^l -/	"น่า"

๕.๒.๔ คำลงท้ายประเภทที่แสดงความหมายในการคาดคะเน คำลงท้ายประเภท

นี้มี ๒ รูปคำ คือ

๑.	/ka: ^h -/	"กระมัง"
๒.	/ka: ^l f-/	"กระมัง"

๕.๒.๕ คำลงท้ายที่แสดงความหมายในการบอกข้อมูล คำลงท้ายประเภทนี้

มี ๗ รูปคำ คือ

๑.	/la ^h /	"แล้วละ"
๒.	/la ^h /	"นะ"
๓.	/na ^h /	"แหละ"
๔.	/lo: ^m /	"ไงละ"
๕.	/pun ^h /	"แน่ะ"
๖.	/hay ^{lf} /	"เฮะ"
๗.	/hay ^h /	"เฮะ"

๕.๒.๖ คำลงท้ายที่แสดงความหมายที่เกี่ยวกับความสุภาพ คำลงท้ายประเภทนี้

มี ๖ รูปคำ คือ

๑.	/woy ^{lf} /	"โว้ย"
๒.	/way ^{lf} /	"เว้ย"
๓.	/ba ^l /	"หว่า"
๔.	/wa ^h /	"วะ"
๕.	/khap ^h /	"ครับ"
๖.	/caw ^{hf} /	"คะ, ค่ะ"

ในการศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาไทยนั้น พบว่าในการที่คำลงท้ายคำหนึ่ง ๆ จะสื่อความหมายให้ผู้พูดผู้ฟังเข้าใจ และนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น จะต้องอาศัยเงื่อนไขหลายประการดังนี้ คือ

๑. ความเบื้องต้น (Presupposition) เป็นอรรถลักษณะที่แสดงความหมายของคำลงท้ายประเภทที่มีหน้าที่แสดงความขัดแย้ง
๒. ความบอกข้อมูล (Assertion) เป็นอรรถลักษณะที่แสดงความหมายของคำลงท้ายประเภทที่มีหน้าที่ในการบอกข้อมูลเหนือ

๓. รูปประโยค เป็นอรรถลักษณะที่แสดงความหมายของคำลงท้ายประเภทที่มีหน้า
ที่ในการสั่ง หรือชัก เตือน

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เป็นอรรถลักษณะที่แสดงความหมายของ
คำลงท้ายประเภทที่เกี่ยวกับความสุภาพ

ทั้ง ๔ ข้อนี้ เป็นเงื่อนไขที่มีความแตกต่างกันคือ ความเบื้องต้น เป็นเงื่อนไขทาง
ความหมาย รูปประโยค เป็นเงื่อนไขทางวากยสัมพันธ์ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและ
ผู้ฟังนั้น เป็นเงื่อนไขทางสังคม ซึ่งเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นสิ่งช่วยให้มองเห็นความ
แตกต่างกันของคำลงท้ายแต่ละคำได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะคำลงท้ายที่มีหลายรูปคำ
สามารถมองเห็นได้ว่า คำลงท้ายที่มีโครงสร้างและความหมายคล้ายคลึงกันนั้นอาจมีความ
แตกต่างกันในด้าน เงื่อนไขทางวากยสัมพันธ์ คือ รูปคำหนึ่งอาจเกิดในรูปประโยคชนิดหนึ่ง
ส่วนอีกรูปคำหนึ่งอาจจะเกิดในรูปประโยคอีกชนิดหนึ่ง หรือมีความแตกต่างกันในด้าน เงื่อนไข
ทางสังคม เช่น รูปคำหนึ่งจะใช้ได้เมื่อผู้พูดและผู้ฟังสนิทสนมกัน ส่วนอีกรูปคำหนึ่งจะใช้เมื่อ
ผู้พูดมีอาวุโสหรือมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง เป็นต้น

ดังนั้น การศึกษาในบทนี้จึงมีประโยชน์ในการช่วยอธิบายความหมายของคำลงท้าย
แต่ละคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้ใช้คำลงท้ายเหล่านั้นสามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์
ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งจะนำคำลงท้ายไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

นอกจากนี้ การศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์ของคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่ และ
การแบ่งประเภทของคำลงท้ายในภาษาไทยใหม่ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์นี้ ยังทำให้พบว่า
ลักษณะทาง เสียงและความหมายนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะเห็นได้ว่า ลักษณะทาง
เสียงของคำลงท้ายที่มีหลายรูปคำนั้น จะเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยอธิบายความหมายย่อยของ
แต่ละรูปคำว่ามี ความแตกต่างจากความหมายรวมอย่างไรบ้าง เช่น แสดงความหนักแน่น
หรือแสดงระดับของความไม่สุภาพมากกว่าอีกรูปคำหนึ่ง ซึ่งจะได้ศึกษาอย่างละเอียดต่อไปใน
บทที่ ๖